

Pécsi Ítéltábla

Pf.III.20.061/2023/4. szám

A felperes:

felperes1 (cím1)

A felperes képviselője:

ügyvédi iroda (ügyintéző: dr. Kummer Ákos ügyvéd, cím2)

Az alperes:

alperes1 (cím3)

Az alperes képviselője:

ügyvédi iroda1 (ügyintéző: dr. Kovács Loránd ügyvéd, cím4)

A fellebbezési kérelmet előterjesztő fél:

alperes 10. sorszám alatt

A per tárgya:

személyiségi jogi igények érvényesítése

Az elsőfokú bíróság:

Kaposvári Törvényszék

A fellebbezéssel támadott határozat:

25.P.20.121/2023/9. számú ítélet

Í t é l e t

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek tizenöt napon belül 19.050 (tizenkilencezer-ötven) forint másodfokú eljárásban felmerült perköltséget, továbbá az államnak – a Nemzeti Adó- és Vámhivatal 10032000-01070044-09060018 számú illetékbevételei számlájára – az esedékesség napjáig 48.000 (negyvennyolcezer) forint meg nem fizetett fellebbezési eljárási illetéket. Az esedékesség napja a jelen határozat meghozatalát követő hatvanadik nap. Az illeték megfizetése során a közlemény rovatban a Pécsi Ítéltábla megnevezését, a jelen határozat ügyszámát, valamint a fizetésre kötelezett adószámát fel kell tüntetni.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s

- [1] Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint a felperes a párt pártigazgatója volt 2020. év elejéig. Tisztségéből fakadóan a 2018. évi országgyűlési választási kampány során személynév érdekkörébe tartozó gazdasági társaságokkal tárgyalt a választási plakátok

kihelyezése, plakáthelyek bérlése és megvásárlása tárgyában, néhány alkalommal személyesen személynévvel is találkozott.

- [2] Az alperes által üzemeltetett hírlap1 hírportálon 2018. március 22. napján, az országgyűlési képviselőválasztás kampányidőszakában jelent meg az „Itt a párt korrupció következő állomása” című, a hírlap hírportálon megjelent tartalomra hivatkozó cikk. Az abban írtak szerint a választási kampány során a komoly politikai kapcsolatokkal és befolyással rendelkező üzletember [személynév] titokban jelentős pénzbeli támogatást nyújtott a pártnak, hogy ebből a támogatásból konkurens ellenzéki képviselőjelölteket megvesztegetve, őket a párt javára való visszalépésre tudják rávenni. Ezek a „feketepénzek” a felperesen keresztül jutottak el a párt képviselőjelöltjeihez.
- [3] A felperes keresetében annak megállapítását kérte, hogy az alperes megsértette a jóhírnév védelméhez fűződő személyiségi jogát az általa üzemeltetett hírlap1 internetes oldalon 2018. március 22. napján „Itt a párt korrupció következő állomása” címmel megjelent cikkben annak valótlan híresztelésével, hogy a 2018-as országgyűlési választási kampányban rajta keresztül jutottak el a vesztegetésre szánt feketepénzek a párt képviselőjelöltjeihez. A felperes emellett 400.000 forint sérelemdíj és annak 2018. március 23. napjától a kifizetés napjáig járó, a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű késedelmi kamata megfizetésére kérte kötelezni az alperest. Keresetét a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (Ptk.) 2:42.§ (2) bekezdésére, 2:43.§ d) pontjára, 2:45.§ (2) bekezdésére, 2:51.§ (1) bekezdés a) pontjára, 2:52.§ (1)-(3) bekezdésére alapította.
- [4] Az alperes a kereset elutasítását kérte. Egyrészt azzal védekezett, hogy megnyilvánulása közéleti vita részét képezte, a felperes pedig közszereplőként fokozott mértékben tűrni köteles a személyét érintő kritikus állításokat. Másrészt arra hivatkozott, hogy a közismert tények alapján megalapozottan jutott a felperes által sérelmezett következtetésre, melynek sértő jellegét is vitatta. Utalt arra is, hogy a kért sérelemdíj indokolatlan, különös tekintettel arra, hogy a felperes a sérelmezett közlés vonatkozásában korábban folyamatban volt számos peres eljárásban összeségében már 4.000.000 forintot meghaladó sérelemdíjhoz jutott.
- [5] Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy az alperes megsértette a felperes jóhírnév védelméhez fűződő személyiségi jogát azzal, hogy az általa üzemeltetett hírlap1 internetes weboldalon 2018. március 22. napján az „Itt a párt korrupció következő állomása” címmel megjelent cikkben valótlanul híresztelte, hogy a 2018-as országgyűlési választási kampányban a felperesen keresztül jutottak el a vesztegetésre szánt feketepénzek a párt képviselőjelöltjeihez. Az alperest a felperes javára 400.000 forint sérelemdíj, ennek 2018. március 23. napjától járó késedelmi kamata és 30.000 forint + ÁFA (38.100 forint) perköltség, az államnak 36.000 forint le nem rótt eljárási illeték megfizetésére kötelezte.
- [6] Ítéletének indokolásában felhívta a Ptk. 2:42.§ (2) bekezdését, 2:43.§ d) pontját, 2:44.§-át, 2:45.§ (2) bekezdését, 2:51.§ (1) bekezdés a) pontját, 2:52.§ (1)-(3) bekezdéseit.
- [7] Rámutatott, hogy az alperes a felperesről írt, a cikkből kitűnően az hírlap2 hírportálról átvett tényállításai valóságtartalmát nem igazolta; ennek folytán megállapítható, hogy a hírlap3 hírportálon megjelent perbeli cikkben a felperessel kapcsolatban valótlan tény híresztelt. A felperes közéleti szereplőnek minősül ugyan, de közszereplőről sem lehet valótlan és sértő kijelentéseket tenni, valótlan tények nagy nyilvánosság előtti közlésére a véleménynyilvánítás szabadsága nem terjed ki. A bizonyíthatóan hamis tények nem állnak alkotmányos védelem alatt, amit az Alkotmánybíróság több határozatában is kimondott (7/2014. (III. 7.) AB határozat [47]-[49], 13/2014. (IV. 18.) AB határozat [31], 5/2015. (II. 5.) AB határozat [27]).
- [8] Az elsőfokú bíróság így azt az álláspontot foglalta el, hogy az alperes az ítélet rendelkező részében írt magatartásával a felperes jóhírnév védelméhez fűződő személyiségi jogát

megsértette. Mivel pedig az alperes sem a jogsértés eredményeként bekövetkező nem vagyoni hátrány, sem a saját felróhatósága hiányát nem bizonyította, így a felperes sérelemdíj iránti igényét is megalapozottnak találta.

- [9] A sérelemdíj mértékének meghatározásakor értékelte az alperes rosszhiszeműségét, amely abban nyilvánult meg, hogy a más hírportálon megjelent cikk állításait az alperes az abban foglaltak ellenőrzése és a felperes megkeresése nélkül vette át. Figyelmen kívül hagyta azt az alperesi védekezést, hogy a más hírportálokon megjelent hasonló tartalmú cikkek miatt a felperes részére már több bíróság megítélt sérelemdíjat. Rámutatott, hogy a más bíróságok előtt indított eljárások során más megyei hírportálokon megjelent cikkek vonatkozásában történt meg az alperes sérelemdíj fizetésére kötelezése, míg a jelen perben tárgya a Somogy vármegye egyik legismertebb internetes újságjában, a vármegyei lakosság jelentős részét tájékoztató hírportálon történt közlés.
- [10] Az ítélet ellen az alperes terjesztett elő fellebbezést, melyben az elsőfokú ítélet megváltoztatását és a kereset elutasítását kérte. Az elsőfokú bíróság által megsértett jogszabályként a Ptk. 2:42.§ (2) bekezdését, 2:43.§ d) pontját és a 2:45.§ (2) bekezdését jelölte meg.
- [11] Fellebbezésének indokolása szerint közismert tények alapján megalapozottan jutott a sérelmezett következtetésre. A felperes a pártl pártigazgatójaként rendszeresen tárgyalt személynévvel, a pártl pedig olyan, az önerejét meghaladó költségvetésű kampányt folytatott, amihez a forrást a pártlhoz közel álló személyek szerint is személynév nyújtotta. Mindezekre figyelemmel az a közlés, hogy személynév pénze a felperesen keresztül jutott el a pártl képviselőjelöltjeihez, kellő ténybeli alapon nyugvó logikus következtetésnek minősíthető.
- [12] Arra is hivatkozott, hogy a megjelenés idején közérdeklődésre számot tartó kérdés volt a pártl pártfinanszírozása, a perbeli cikk közügyben való megszólalásként aktuális témát dolgozott fel, így annak a véleménynyilvánítási szabadság magasabb szintű védelmét kell biztosítani. Hivatkozott a 7/2014. (III. 3.) AB határozat [49]-[50] bekezdéseiben kifejtettre, miszerint a tényállítást tartalmazó megnyilvánulások szintén részei a szólásszabadságnak, a politikai véleménynyilvánítás fokozott védelme mind a közügyekben megfogalmazott értékítéletekre, mind pedig a közügyek körébe tartozó tényállításokra vonatkozik.
- [13] Fellebbezésében változatlanul hangsúlyozta a közszereplő felperes fokozott tűrési kötelezettségét. Rámutatott, hogy az Alkotmánybíróság a közszereplők fokozott tűrési kötelezettségének határait az 3217/2020. (VI. 19.) számú határozatában tovább tágítva a kampány időszakán kívül is irányadónak tekintette, hogy a politikusoknak az éles bírálatokat és állításokat el kell tűrniük, mert nekik a kampányidőszakon kívül is számos lehetőségük nyílik a megfogalmazott bírálatokra történő széleskörű reagálásra. Kiemelte, hogy a felperes a szólásszabadság szempontjából legkevesbé védett személyi körbe tartozó politikus, akinek közéleti tevékenységére figyelemmel számítania kell arra, hogy a hitelességét megkérdőjelezi.
- [14] A sértő jelleg hiánya miatt úgy ítélte meg, hogy a közlés a felperesnek nem okozott olyan mértékű sérelmet, amely alapján személyiségi jogi védelmet kérhetne. Ennek okát abban látta, hogy a közbeszéd mindennapos témájává vált a politikai szereplők, pártok és vezetőik vagyongyarapodására, pénzügyi visszaélésére való hivatkozás, a közvélemény lényegében hozzászólt az ilyen állításokhoz. A 3222/2022. {helyesen 3112/2022.} (III. 23.) AB határozat [32], [33] bekezdéseiben is kifejtettek szerint a politikai közszereplők esetében a társadalmi nyilvánosság eleve másként, a demokratikus vita szükségszerű részeként, a különböző politikai érdekek mentén értelmezendő megnyilvánulásként kezeli a személyüket ért bírálatot és minősítést.

- [15] Indokolatlannak, eltúlzottnak tartotta a felperesnek megítélt sérelemdíjat. Rámutatott, hogy amennyiben a személyiségi jogsértéssel okozati összefüggésben nem vagyoni hátrány keletkezése nem állapítható meg, és a megállapított jogsértés tárgyi súlya sem kiemelkedő, úgy az összes körülmény mérlegelése mellett a sérelemdíj iránti igény elutasítható. A felperes a jogsértésből eredő köztudomású hátrányokon túl további hátrányok bekövetkezésére nem hivatkozott, ilyeneket nem bizonyított, a jogsértőként értékelt állítás nem a személyét minősíti. A kijelentésekkel okozott nem vagyoni hátrány mértéke csekély, a személyiségi jogot sértő közlések tárgyi súlya nem kiemelkedő. Azt a csekély hátrányt, amelyet általános élettapasztalat szerint a sérelmezett közlések a felperesnek okozhattak, a sajtó-helyreigazítása teljes mértékben kompenzálta.
- [16] A felperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet helybenhagyására irányult.
- [17] Vitatta, hogy a párt1 a 2018. évi választások idején olyan kampányt folytatott volna, amelyet önerőből nem tudott finanszírozni. Részletesen bemutatta, hogy számos bírósági eljárásban jutottak az eljáró bíróságok arra a következtetésre, hogy az alperesi állítás nem valós.
- [18] Kiemelte, hogy a Ptk. 2:52.§ (1) bekezdése szerinti igénye kapcsán nem köteles bizonyítani az őt ért nem vagyoni hátrányt, a köztudomású tényekre alapított hivatkozása is elfogadható. Az alperes sem a jogsértés eredményeként bekövetkező nem vagyoni hátrány, sem a felróhatóság hiányát nem igazolta, azt meg sem kísérelte. A sérelemdíj preventív funkciójának előtérbe kerülését indokoló tényállási elemek álláspontja szerint a perbeli esetben fennállnak, különösen, mivel az alperes magatartásában a lejárató célzat egyértelműen tetten érhető. Rámutatott, hogy az alperes nem tett közzé helyreigazítást, ennek megtörténte az elsőfokú eljárás során nem is hivatkozott.
- [19] A fellebbezés nem alapos.
- [20] Az elsőfokú ítélet anyagi jogi megfelelőségének felülbírálata során a másodfokú bíróság a Pp. 369.§ (3) bekezdés c) pontja szerinti felülbírálati jogkörében a megállapított tényekből az elsőfokú bírósággal érdemben azonos következtetést vont le, a megállapított tényeket másként nem minősítette.
- [21] Az alperes az ellenkérelmét elsősorban arra alapította, hogy az a tényállítás, miszerint a személynévtől származó, a más pártok képviselőjelöltjeinek lefizetésére szánt feketepénzek a felperesen keresztül jutottak el a párt1 képviselőjelöltjeihez, valósak. Az elsőfokú bíróság helyesen mutatott rá arra, hogy e tények valóságát az alperes nem bizonyította. Az alperes által hivatkozott bizonyítékok legfeljebb azokat a tényeket támasztják alá, hogy a felperes által igazgatott pártban szóbeszéd terjedt el személynévtől származó kampánypénzekről, a felperesnek pedig volt kapcsolata személynévvel. Az elsőfokú bíróság helyesen ítélte meg, a fenti adatokból kiindulva annak tényként való híresztelése, hogy a fekete pénzek személynévtől a felperes közreműködésével jutottak el a párt1 képviselőjelöltjeihez, a véleménynyilvánítási szabadság kereteit meghaladja.
- [22] A 7/2014. (III. 7.) AB határozatban kifejtettekre is figyelemmel az kétségtelen, hogy a véleménynyilvánítás szabadsága az értékítéletet kifejező, az egyén személyes meggyőződését közlő megszólalásokra attól függetlenül kiterjed, hogy a vélemény értékes vagy értéktelen, helyes vagy helytelen, tiszteletreméltó vagy elvetendő. A tényállítást tartalmazó megnyilvánulások pedig úgyszintén részei a szólásszabadságnak, egyrészt, mivel valamely tény közlése is kifejezhet személyes véleményt, másrészt tényközlések nélkül a véleményformálás is ellehetetlenülne {7/2014. (III. 7.) AB határozat, indokolás [49] bekezdés}. A 13/2014. (IV. 18.) AB határozat [37] bekezdésében felhívott EJE-gyakorlat szerint szintén a véleménysszabadság oltalma alatt állnak az erős, túlzó jellegű kritikát megfogalmazó és polemikus stílusban megírt, ámde vékony ténybeli alapokon nyugvó értékítéletek is. Ugyanitt arra is rámutatott az Alkotmánybíróság, hogy az EJE mércéje

szerint minél határozottabb, erősebb egy-egy értékítélet, annál szorosabb ténybeli kötődést kell mutatnia [EJEB, Pedersen és Baadsgraad kontra Dánia, (49017/99), 2004. december 17., 76. bekezdés].

- [23] A perbeli, vesztegetési ügygel foglalkozó írás egy párt képviselőjelölt által a konkurens jelöltnek tett fizetési ajánlat kapcsán tájékoztat az hírlap² értesülésére hivatkozással arról, hogy nem egyedi esetről van szó. Ehhez kötődően ismerteti azokat a felperes által sérelmezett híreszteléseket, hogy a lefizetésekhez szükséges pénzek ki által kerülnek a képviselőjelöltekhez. A felperes vonatkozásában az írás tehát kifejezett, egyértelmű tényközlést, nem pedig bírálatot kifejező értékítéletet tartalmaz. Ha a kampánypénzek forrásával kapcsolatos szóbeszédből, a személynévénél történő megjelenésből kiindulva tett, az állítás szintjén megfogalmazott következtetéseket a véleményformálás lehetőségét biztosító megnyilvánulásnak lehetne is tekinteni, az olvasóknak azzal az információval történő ellátása, hogy a lefizetésre szánt pénz a képviselőjelöltekhez a felperes útján jut el, adott esetben a vékony ténybeli alapot is nélkülözné. A személynévénél való megjelenésből ugyanis még a személynévtől származónak vélt pénzre vonatkozó szóbeszéd mellett sem következik, hogy a felperes a megjelölt személytől a híresztelt módon pénzt vett át, és azt a híresztelt célra fordította. Ilyen körülmények között a másodfokú bíróság egyetértett az elsőfokú bíróságnak azzal a jogi álláspontjával, hogy az alperes a tényállítás véleménynyilvánítási szabadság által biztosított védelmére megalapozottan nem hivatkozhat, a Ptk. 2:45.§ (2) bekezdése szerinti személyiségi jogsértést a valótlan tény híresztelésével megvalósította.
- [24] A másodfokú bíróság a sérelemdíj Ptk. 2:52.§ (3) bekezdés szerint mérlegelt mértékével is egyetértett. A felperes fellebbezési ellenkérelmében helyesen mutatott rá arra, hogy őt a jogsértésből eredő hátránnyal kapcsolatos bizonyítás a Ptk. 2:52.§ (2) bekezdésének második fordulata alapján nem terheli. A perbeli jogsértésből az általános élettapasztalatok mellett bekövetkező hátrányok másnemű, vagyoni előnnyel történő ellensúlyozására a közszereplő felperes esetében is indokolt és szükséges 400.000 forint összegű sérelemdíj, függetlenül attól, hogy a valótlan tény a felperes személyiségének mely részét sérti. A megítélt sérelemdíj esetében, annak nagyságrendjére figyelemmel egyebekben a magánjogi büntető jelleg nem is jut különösebb hangsúlyhoz. Nem osztotta a másodfokú bíróság az alperesnek azt a fellebbezésben megjelenő álláspontját sem, hogy a jogsértés, illetve a felróhatóság csekély súlyú lenne, a közéleti viták minél szabadabb folyásának biztosítása ugyanis nem ad felmentést a következtetések és a tények megkülönböztethető módon történő közlésén alapuló hitelesség követelménye alól, az alperes pedig ezt a jelen ügyben szem elől tévesztette.
- [25] A fellebbezésben felhívott, a fellebbezési ellenkérelemben vitatott helyreigazítás (melynek esetleges megtörténte sem minősülhetne teljeskörű elégtételnek, egyebekben viszont a jogalapi védekezés alaptalanságát erősítené) olyan új tény, melyet a Pp. 373.§ (2) bekezdésére figyelemmel a másodfokú bíróság nem vehetett figyelembe.
- [26] Az elsőfokú bíróság a fellebbezésben hivatkozott jogszabályokat nem sértette meg, ezért a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 383.§ (2) bekezdése alapján helybenhagyta.
- [27] Az alperes fellebbezése eredménytelen maradt, azért a felperes másodfokú eljárásban felmerült költségét a Pp. 83.§ (1) bekezdése alapján ő köteles viselni, a felperes által felszámítottakkal egyező, a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3.§ (3) és (5) bekezdésének, 4/A.§-ának megfelelő összegben.
- [28] A másodfokú bíróság a Pp. 102.§ (1) bekezdése alapján kötelezte az alperest, hogy a meg nem fizetett fellebbezési eljárási illetéket az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 78.§ (4) bekezdése szerint fizesse meg, egyúttal a polgári és közigazgatási bírósági eljárás során meg nem fizetett illeték és állam által előlegezett költség megfizetéséről szóló 30/2017. (XII.

27.) IM rendelet 3.§ (2) bekezdése alapján tájékoztatta az alperest az esedékesség időpontjáról, valamint a fizetés során a közlemény rovatban feltüntetendő adatokról.

[29] A másodfokú bíróság a fellebbezést a Pp. 376.§ (1) bekezdés a)-c) pontjaiban írt feltételek hiányában tárgyaláson kívül bírálta el.

Pécs, 2024. január 30.

Dr. Kutasi Tünde s.k. a tanács elnöke, Gáspárné dr. Baranyabán Judit s.k. előadó bíró, Dr. Kovács János s.k. bíró